

Проект фінансується
Європейським Союзом

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

ДІАЛОГ
ЗІ СПРИЯННЯ
ТОРГІВЛІ

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Спрощення процедур торгівлі: оцінка політики з точки зору українських підприємств

(за результатами 3-ї хвилі моніторингу
«Діалог зі сприяння торгівлі»)

Андрій Бутін

Старший науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, експерти проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»

м. Чернігів, 25 жовтня 2018 року

Інструмент моніторингу «Діалог з питань торгівлі»

2

Для чого:

- (1) **моніторинг та оцінка** впровадження політики щодо спрощення процедур міжнародної торгівлі
- (2) **виявлення бар'єрів** на шляху розвитку бізнесу, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність (ЗЕД)
- (3) **формування переліку пріоритетних** економічних, правових та регуляторних заходів (реформ) для покращення середовища ведення бізнесу в Україні.
- (4) оцінка **рівня залученості бізнесу** до діалогу з владою

Яким чином:

- (1) опитування керівників підприємств, що займаються ЗЕД
- (2) аналіз отриманих результатів
- (3) обговорення із зацікавленими сторонами
- (4) підготовка та адвокація рекомендації для коригування (розробки) заходів політики

Основні продукти:

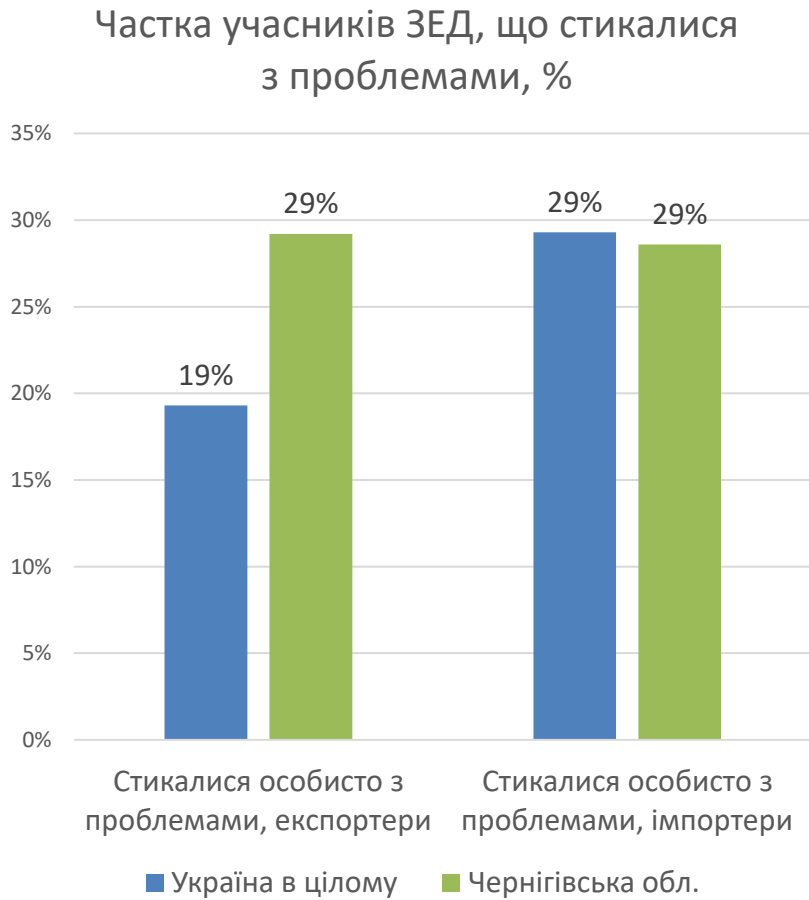
- (1) щорічний аналітичний звіт
- (2) база даних, яка може використовуватися для різних аналітичних потреб
- (3) індекси та інші показники моніторингу спрощення процедур міжнародної торгівлі

Інструмент моніторингу «Діалог з³ питань торгівлі»

- У грудні 2017 – лютому 2018 року Інститут економічних досліджень та політичних консультацій провів **третю хвилю опитування** українських експортерів та імпортерів в рамках проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»
- **Вибірка 1000** підприємств (було опитано 1019 підприємств)

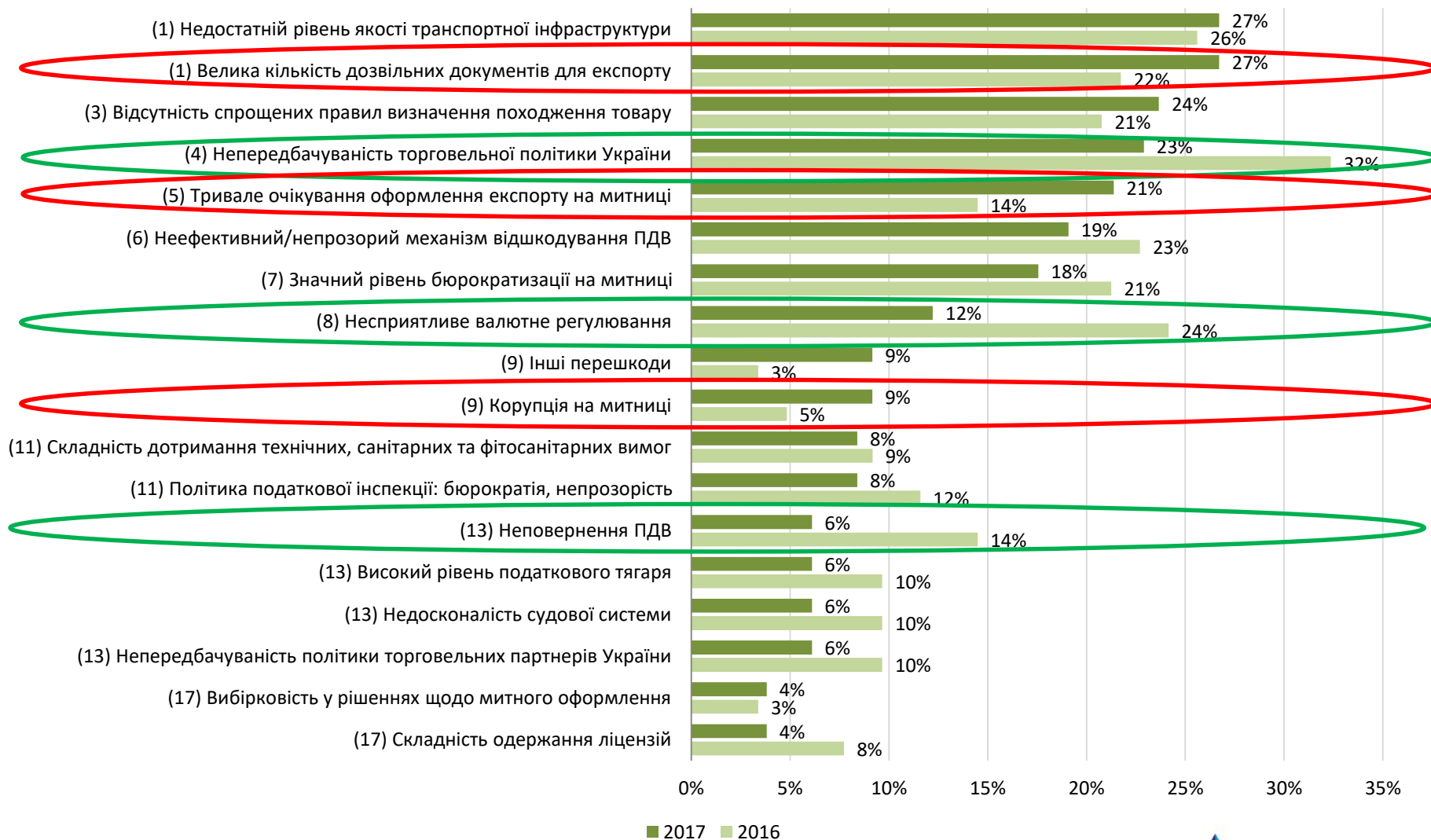

Проблеми при здійсненні ЗЕД

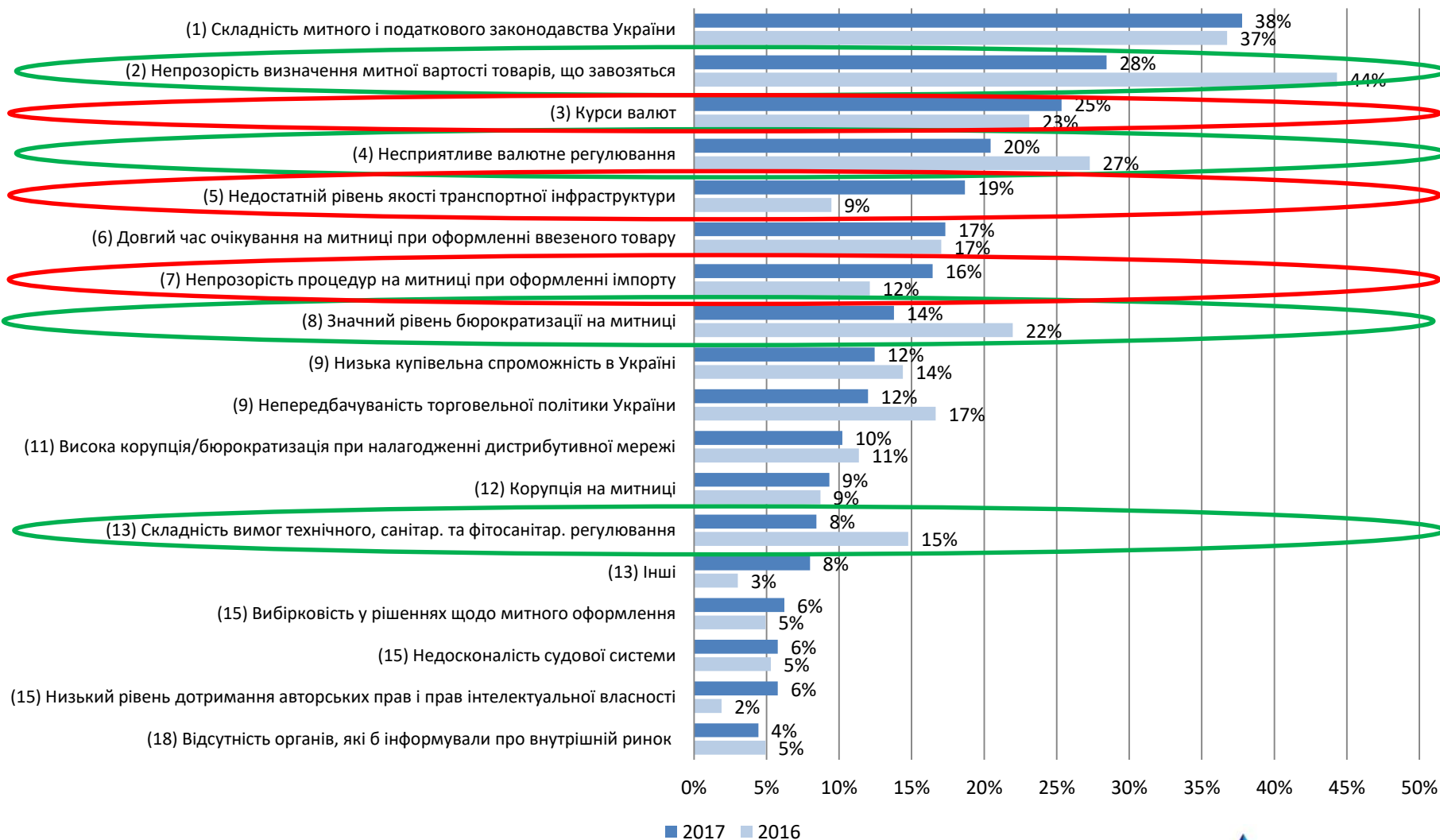
- В Україні загалом імпортери частіше стикаються з перешкодами при здійсненні ЗЕД, ніж експортери
- У Чернігівській області опитані частіше повідомляють про перешкоди при експорті, ніж в Україні в цілому
- Імпортери та експортери Чернігівської області стикаються з перешкодами однаковою мірою

Перешкоди для експорту: що змінилося?

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

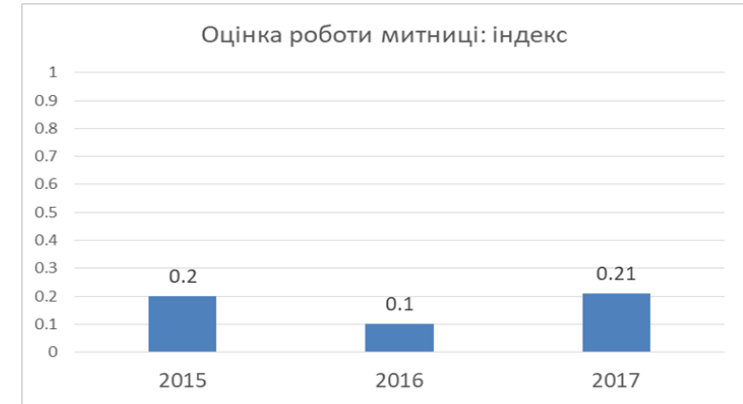
Перешкоди для імпорту: що змінилося?

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

Оцінка роботи митниці

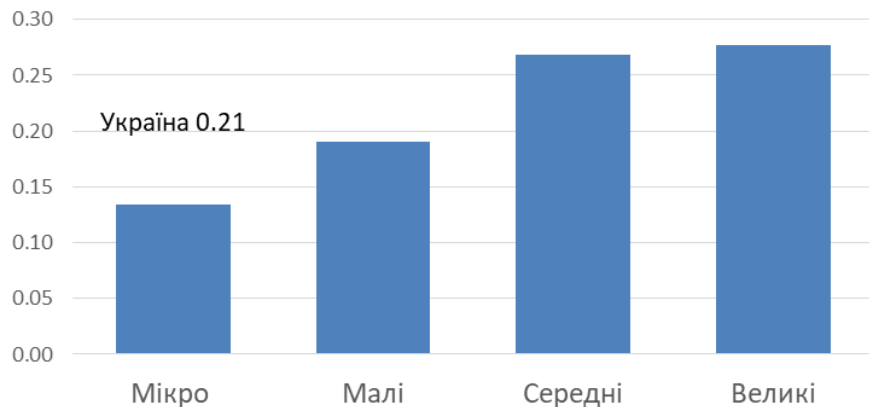
Оцінка ефективності роботи митних органів

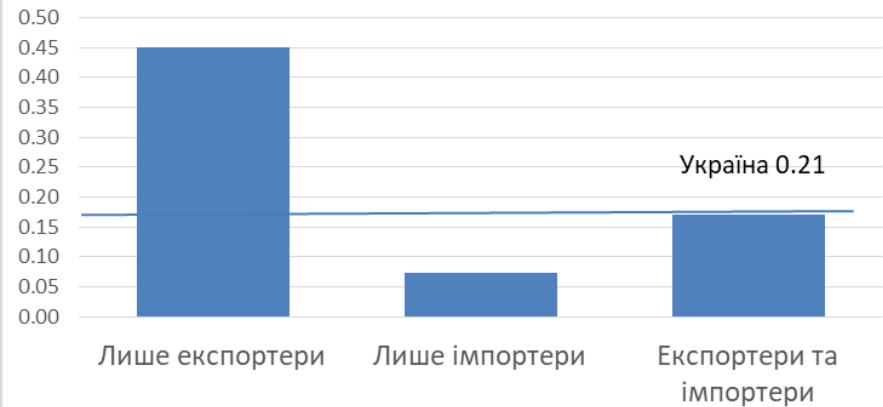
- Оцінки роботи митних органів в 2017 порівняно до 2016 покращились
- Індекс оцінки залишається відносно низьким: +0,21 на шкалі від -1 до +1
- Оцінки учасників ЗЕД Чернігівської області вищі за середні в Україні: значення індексу складає +0,44

Оцінка роботи митниці для підприємств різних груп

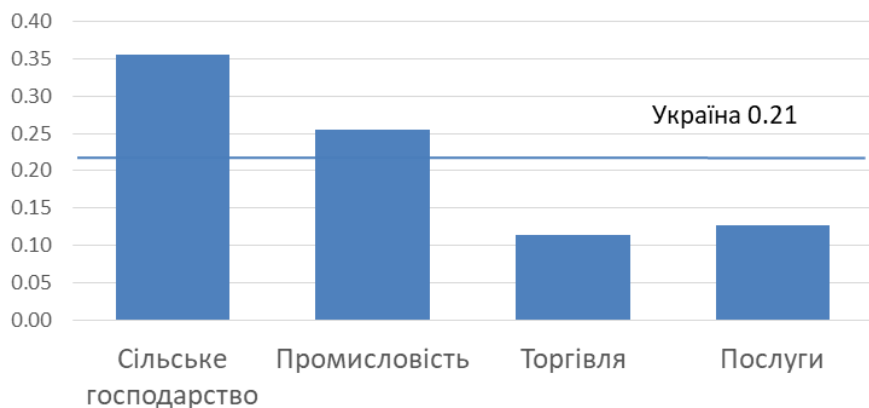
Оцінка роботи митниці підприємств різних розмірів

Оцінка роботи митниці підприємств різних видів ЗЕД

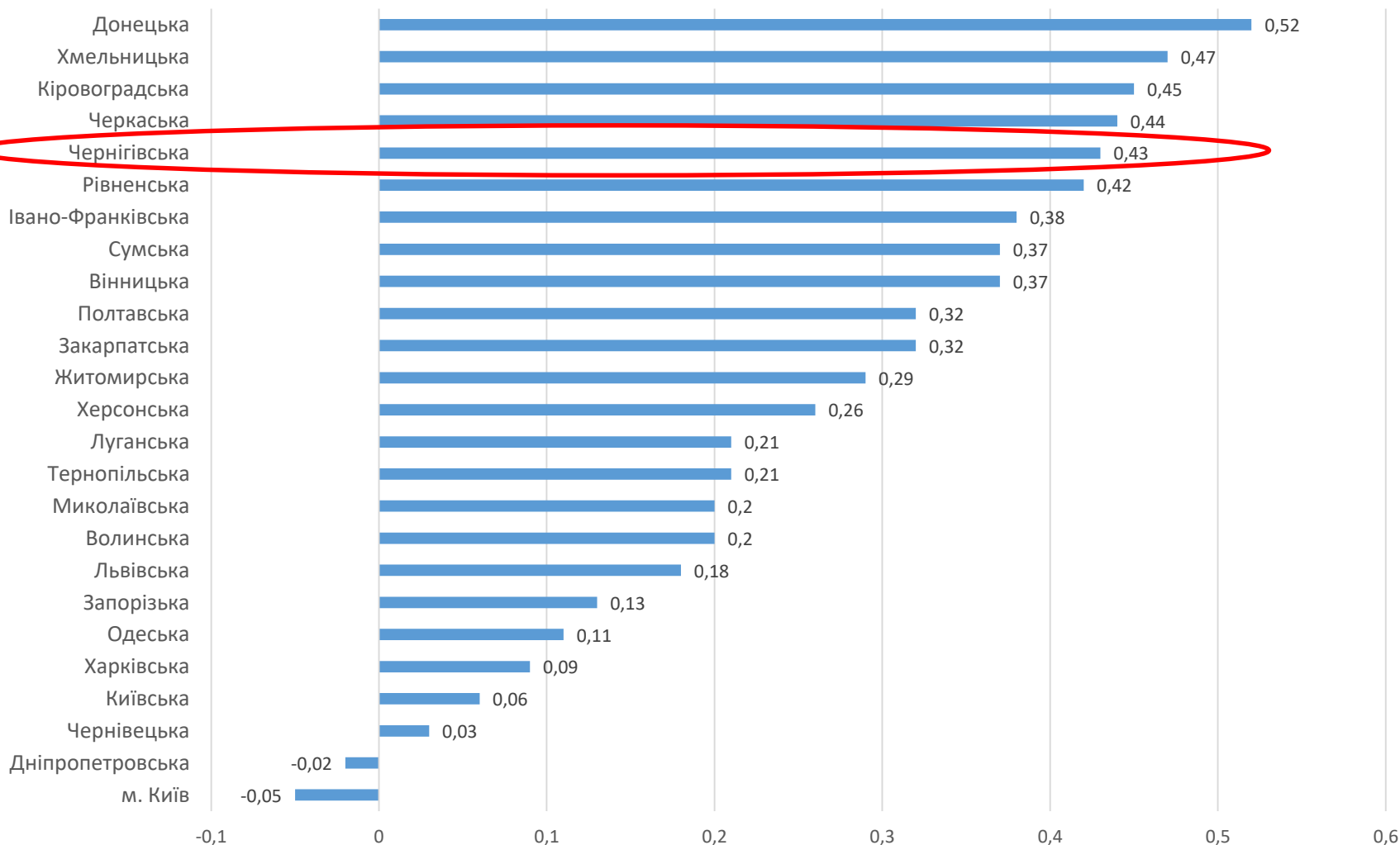

Оцінка роботи митниці підприємств різних секторів

- Зі зменшенням розміру підприємства оцінки ефективності роботи митниці погіршуються
- Найкраще оцінюють роботу митниці с/г та промисловість, суттєво гірше – торгівля та послуги
- Оцінка від підприємств-експортерів в 4 рази вища ніж від підприємств-імпортерів

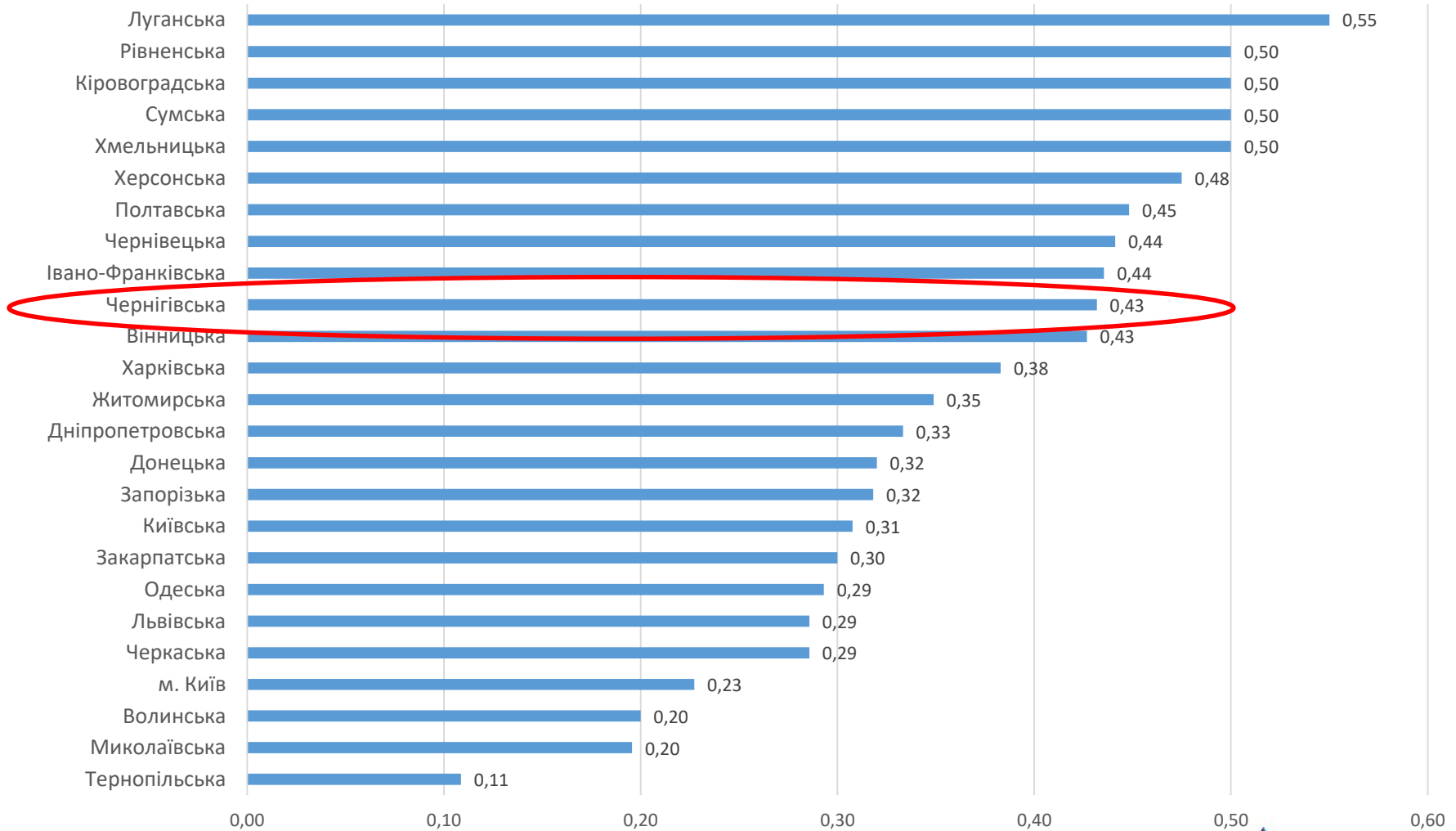
Оцінка роботи митниці: регіональний розподіл

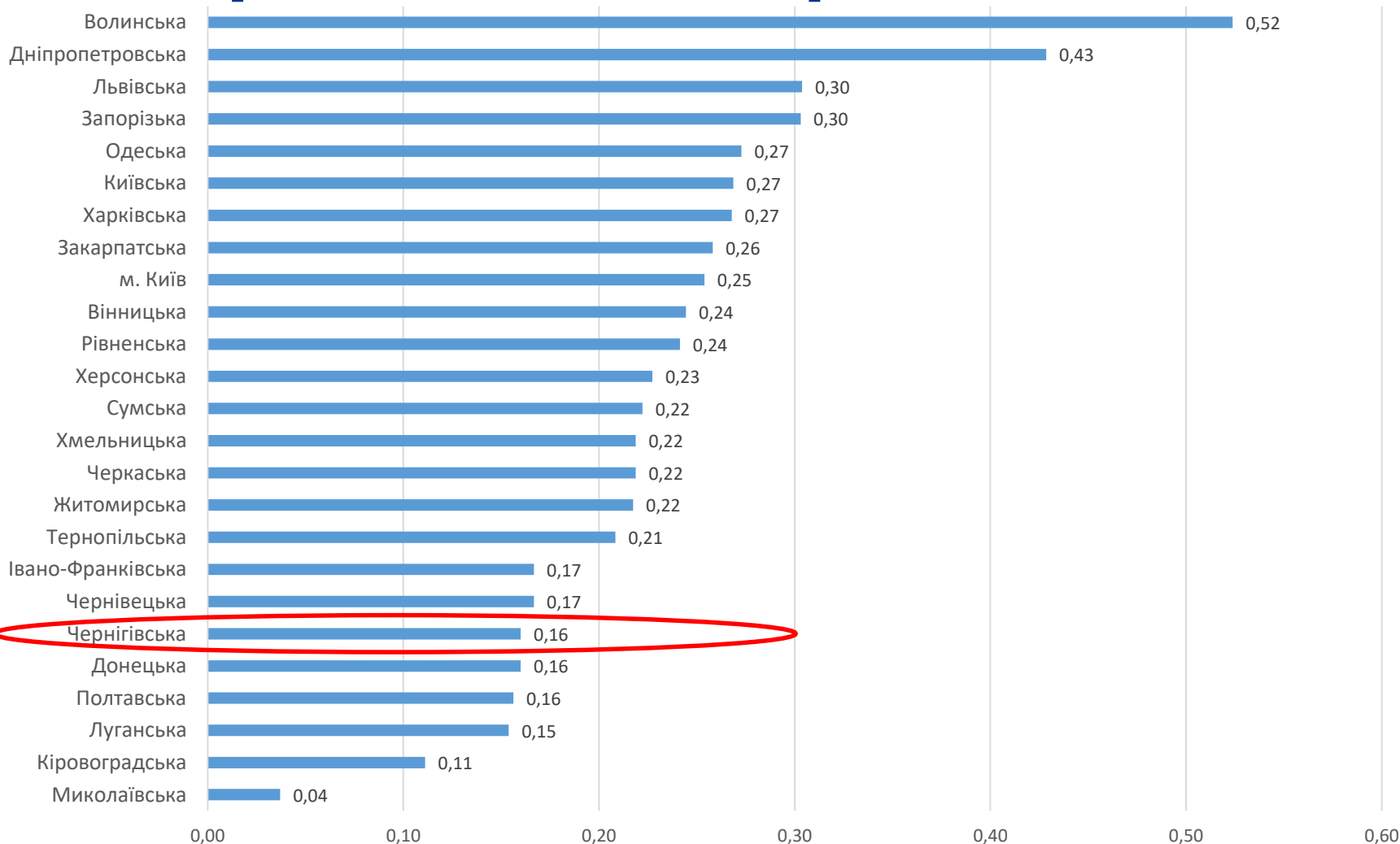
Проблеми у роботі митниці: Чернігівська область

Оцінка технічного оснащення митниці: регіональний розподіл

Корупція як проблема на митниці:¹² регіональний розподіл

«Важливі друзі» для бізнесу: Чернігівська область

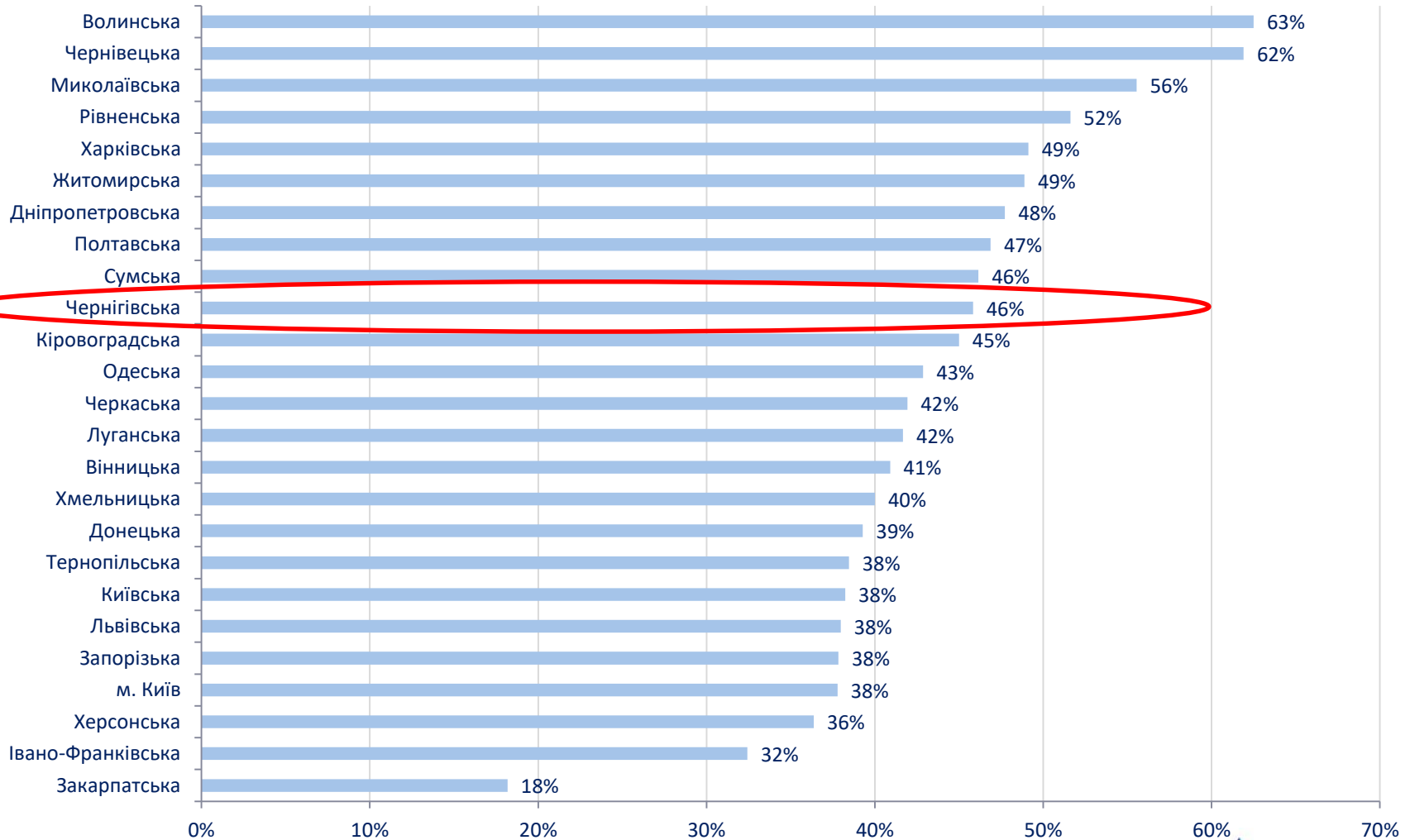
13

Органи влади, з якими важливо підтримувати неформальні стосунки, на думку бізнесу

- 46% опитаних підприємств Чернігівської області вважають, що для успішного ведення бізнесу важливо або дуже важливо мати неформальні відносини з представниками органів влади
- Це дещо більше, ніж в Україні загалом: 42%
- Список «важливих друзів» очолюють митниця та податкова

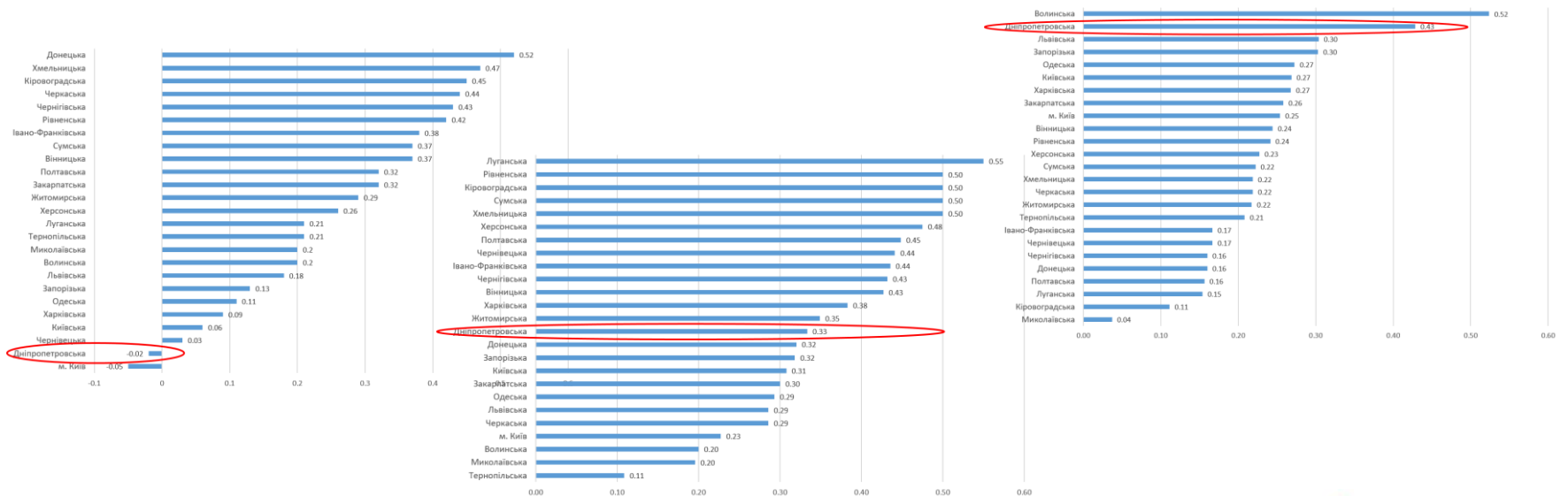
«Важливі друзі» для бізнесу: регіональний вимір

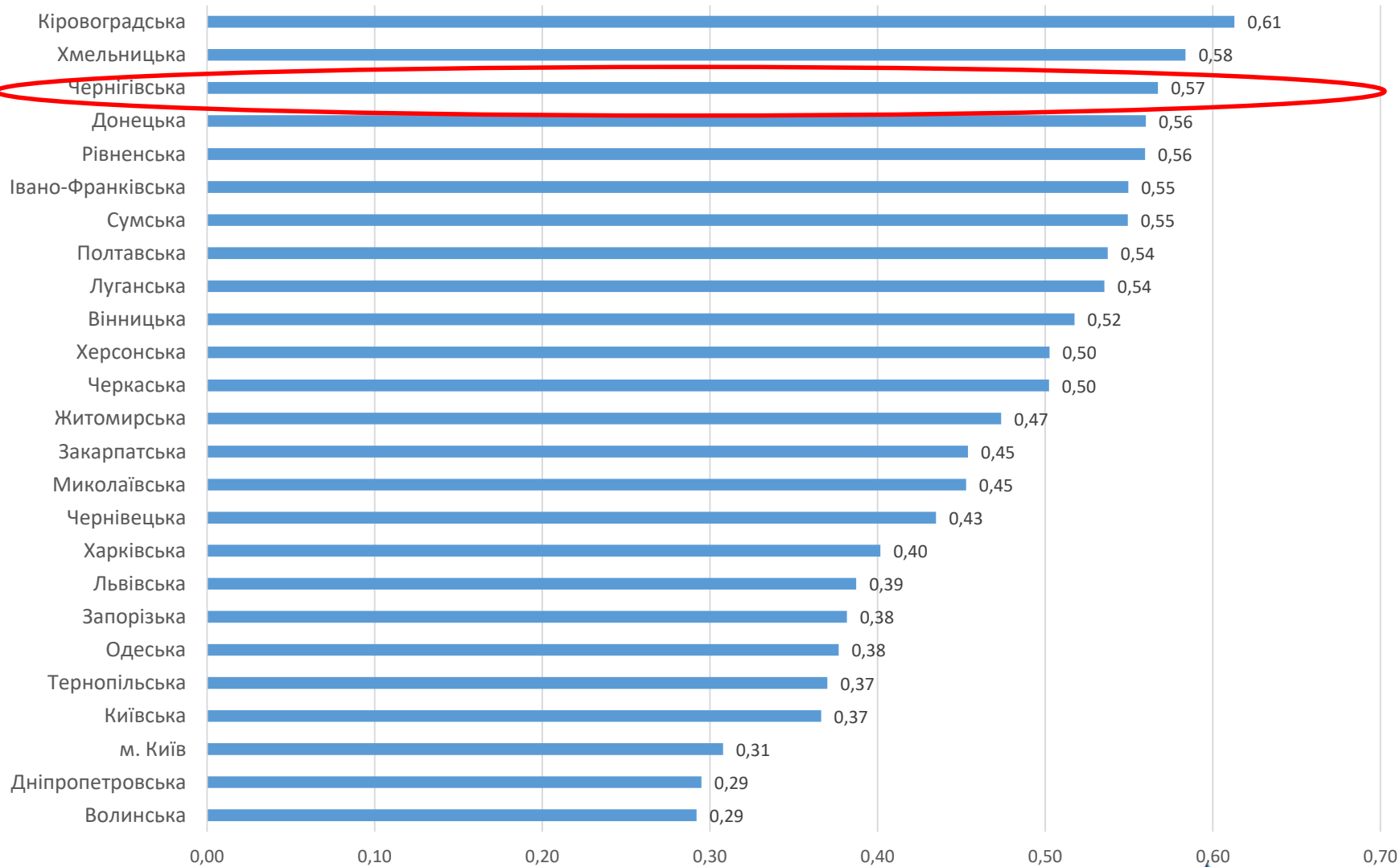
Агрегований показник (АП) :

АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ОЦІНКИ РОБОТИ МИТНИЦІ складається з трьох компонентів:

- (1) оцінка роботи митних органів (шкала від -1 до 1)
- (2) оцінка технічного оснащення митниці (шкала від -1 до 1)
- (3) оцінка корупції на митниці (% опитаних).

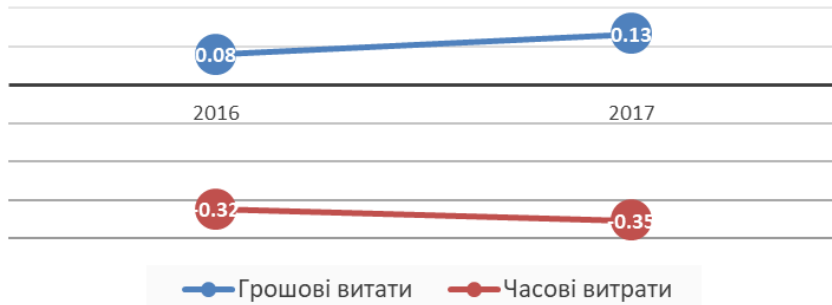

Агрегований показник (АП)

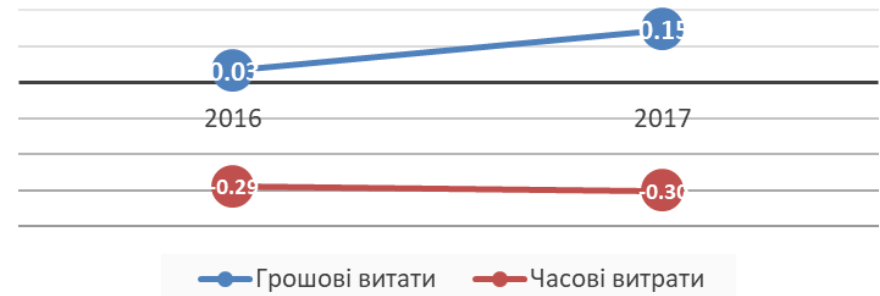

Вартість процедур митного оформлення

Динаміка витрат при проходженні усіх процедур митного оформлення експорту

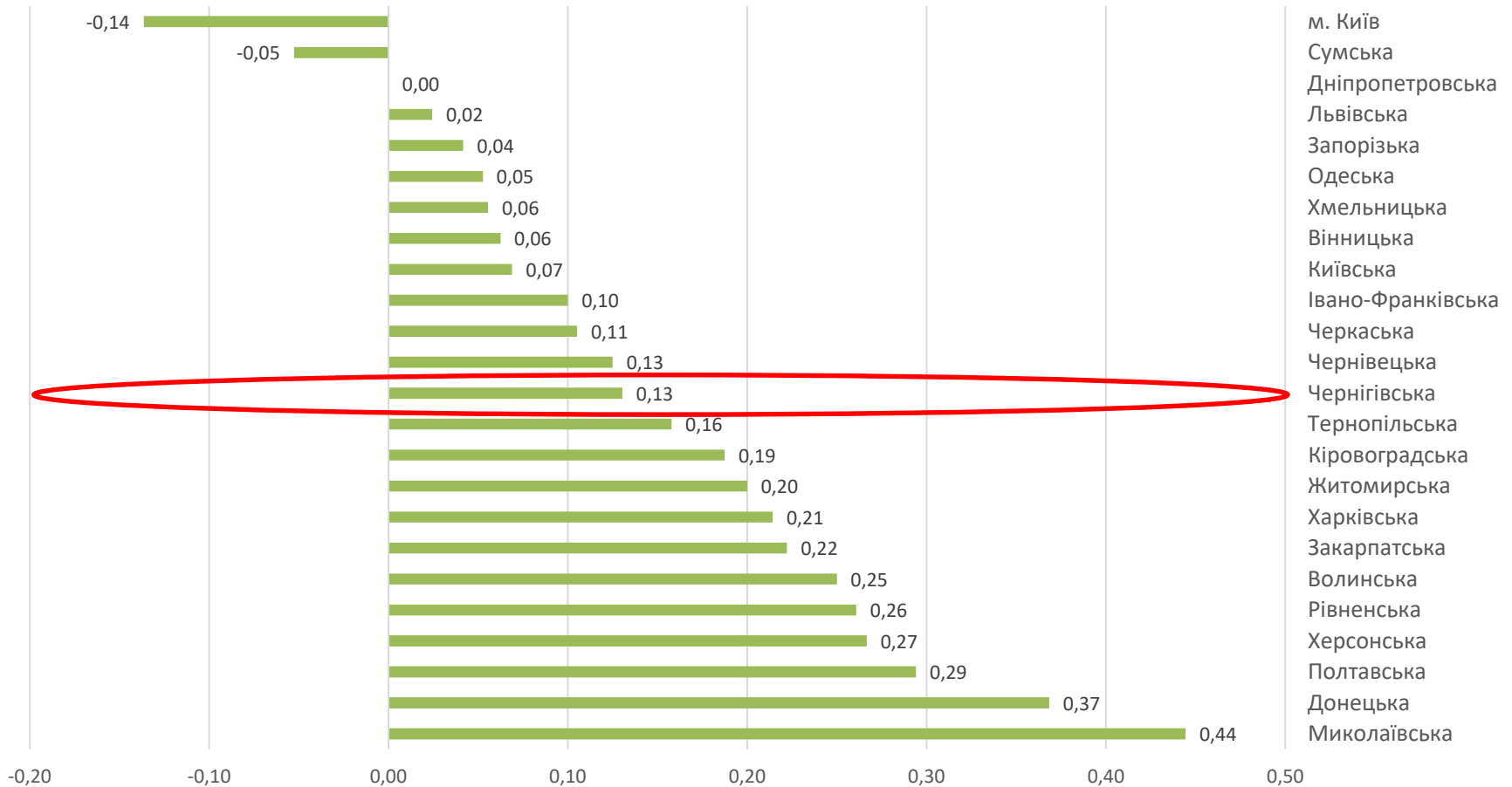
Динаміка витрат при проходженні усіх процедур митного оформлення імпорту

- Витрати часу при проходженні усіх процедур митного оформлення, як при експорті, так й при імпорті, зменшуються другий рік поспіль
- Грошові витрати при проходженні усіх процедур митного оформлення, як при експорті, так й при імпорті зростають. Імпортери відмічають трохи вищий темп зростання

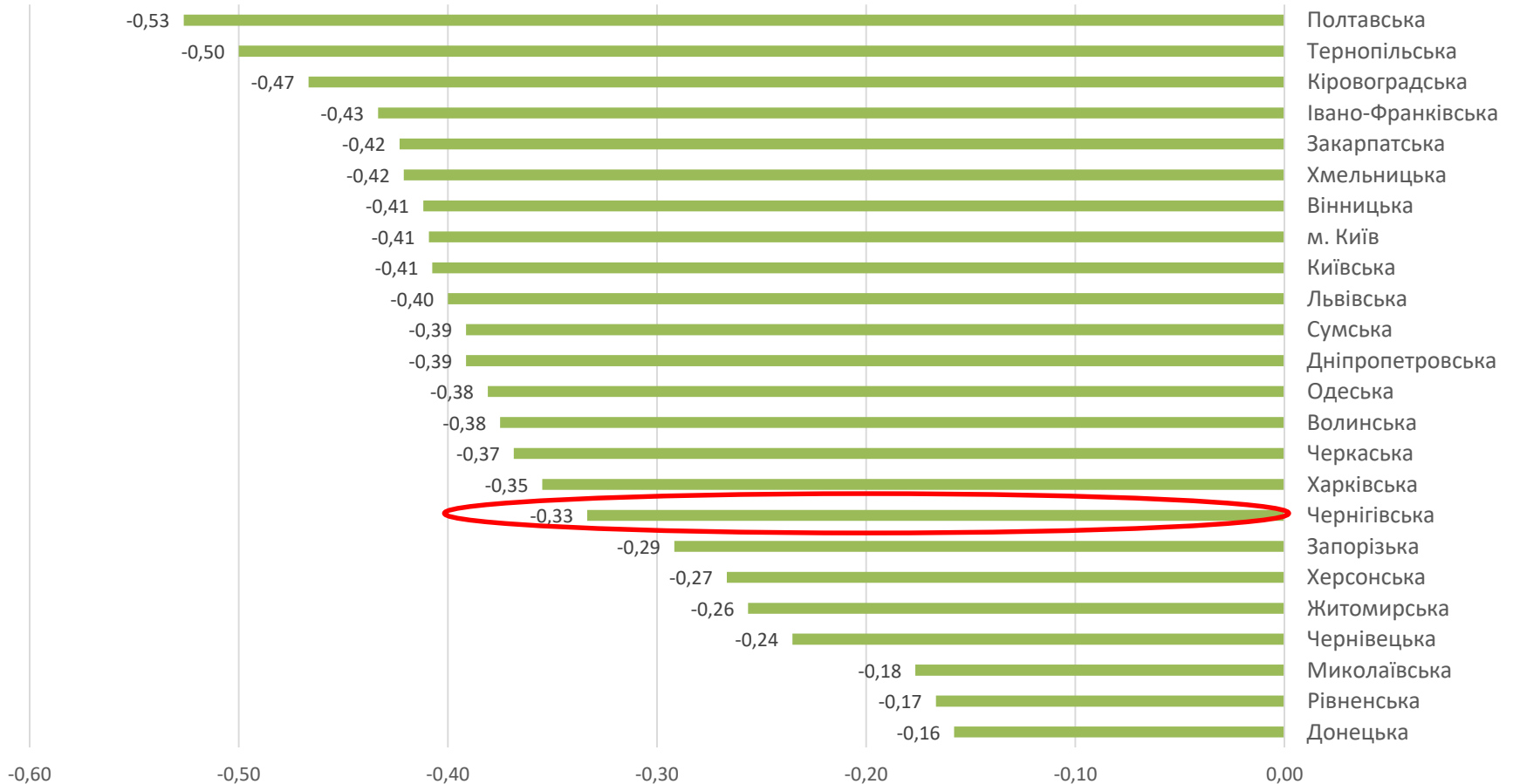
Грошові витрати при експорті

Динаміка грошових витрат при експорті (-1 - зменшились, 1- збільшились)

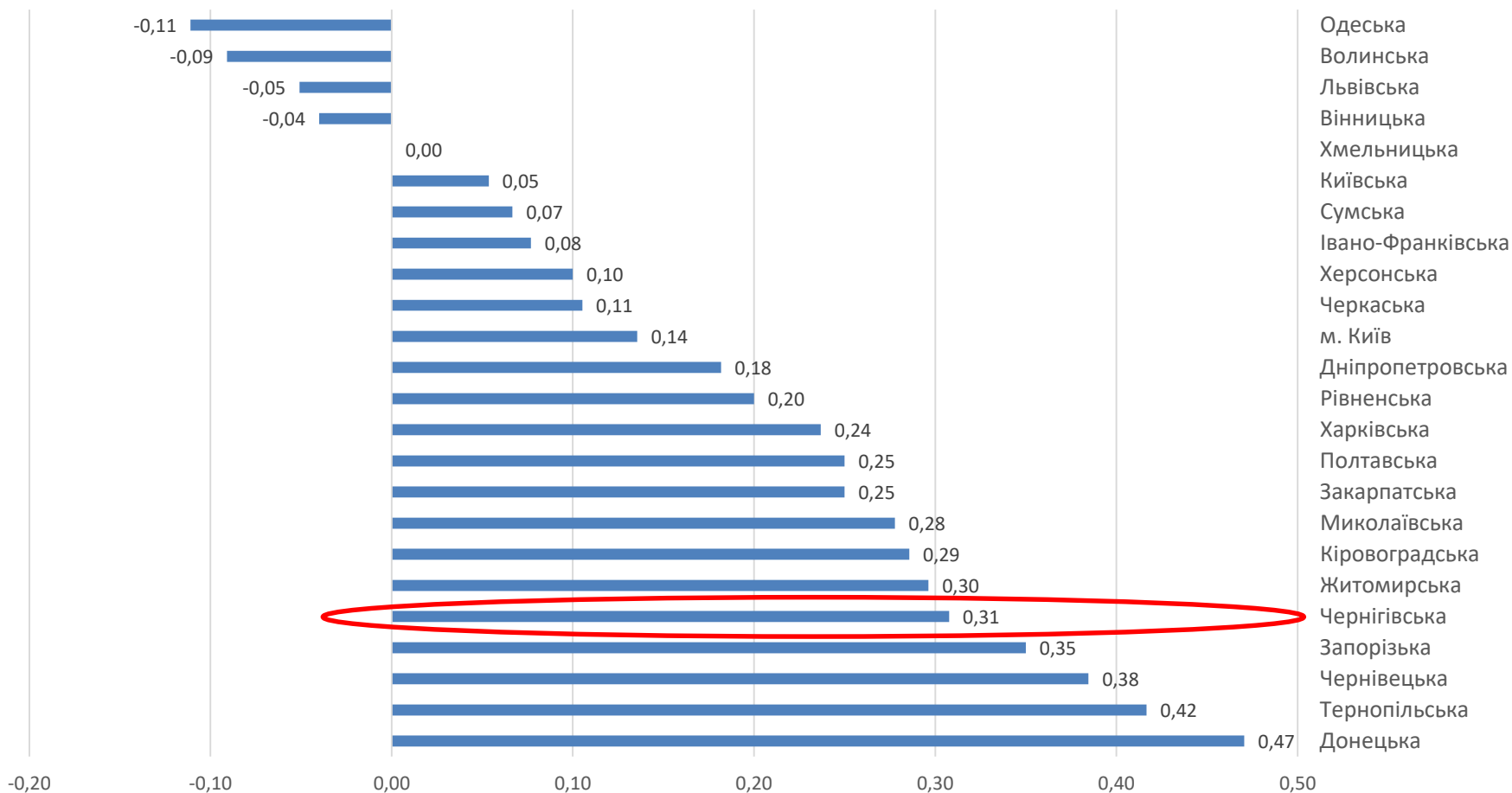
Часові витрати при експорті

Динаміка часових витрат при експорті (-1 - зменшились, 1- збільшились)

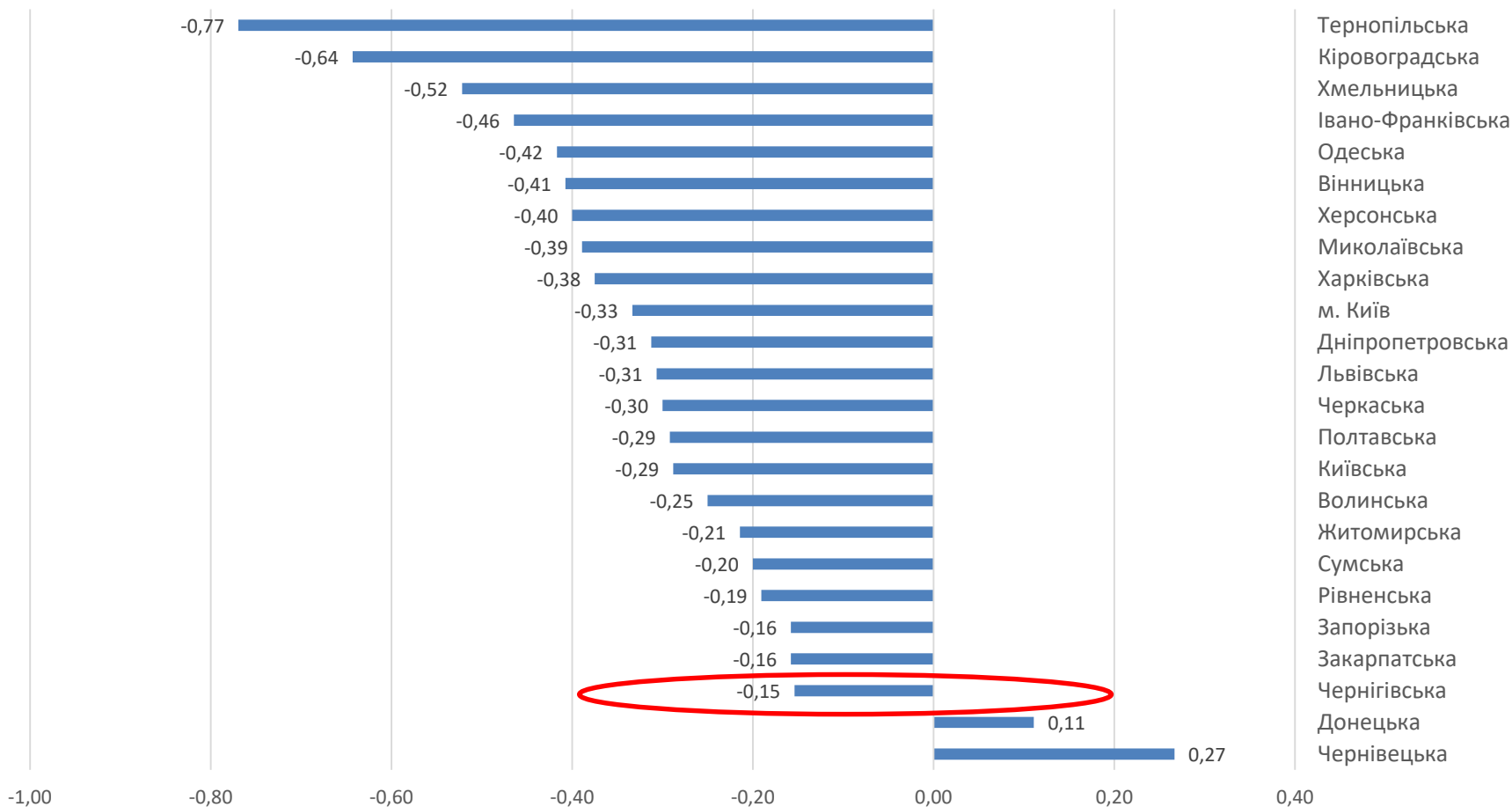
Грошові витрати при імпорті

Динаміка грошових витрат при імпорті (-1 - зменшились, 1 - збільшились)

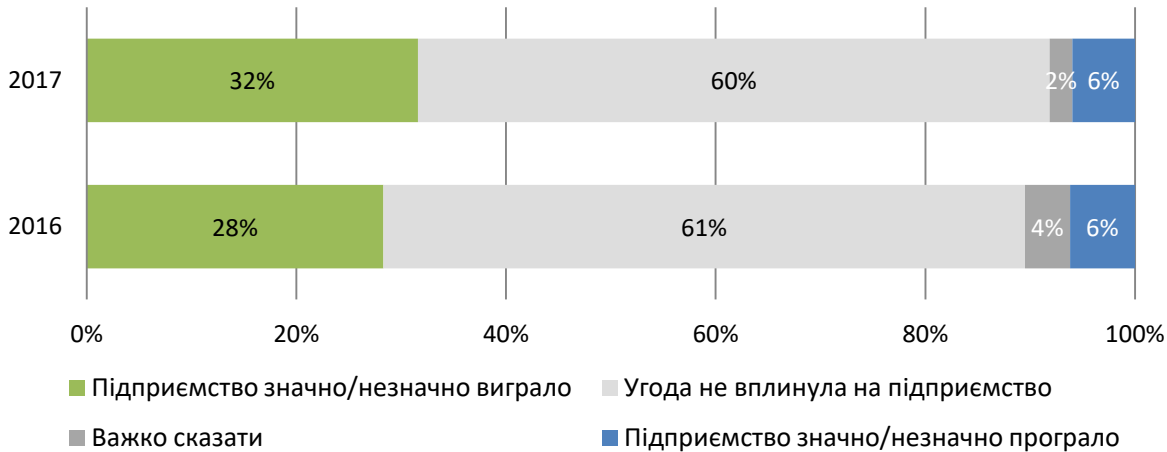
Часові витрати при імпорті

Динаміка часових витрат при імпорті (-1 - зменшились, 1 - збільшились)

Вплив УА на бізнес

Вплив Угоди про асоціацію: оцінка

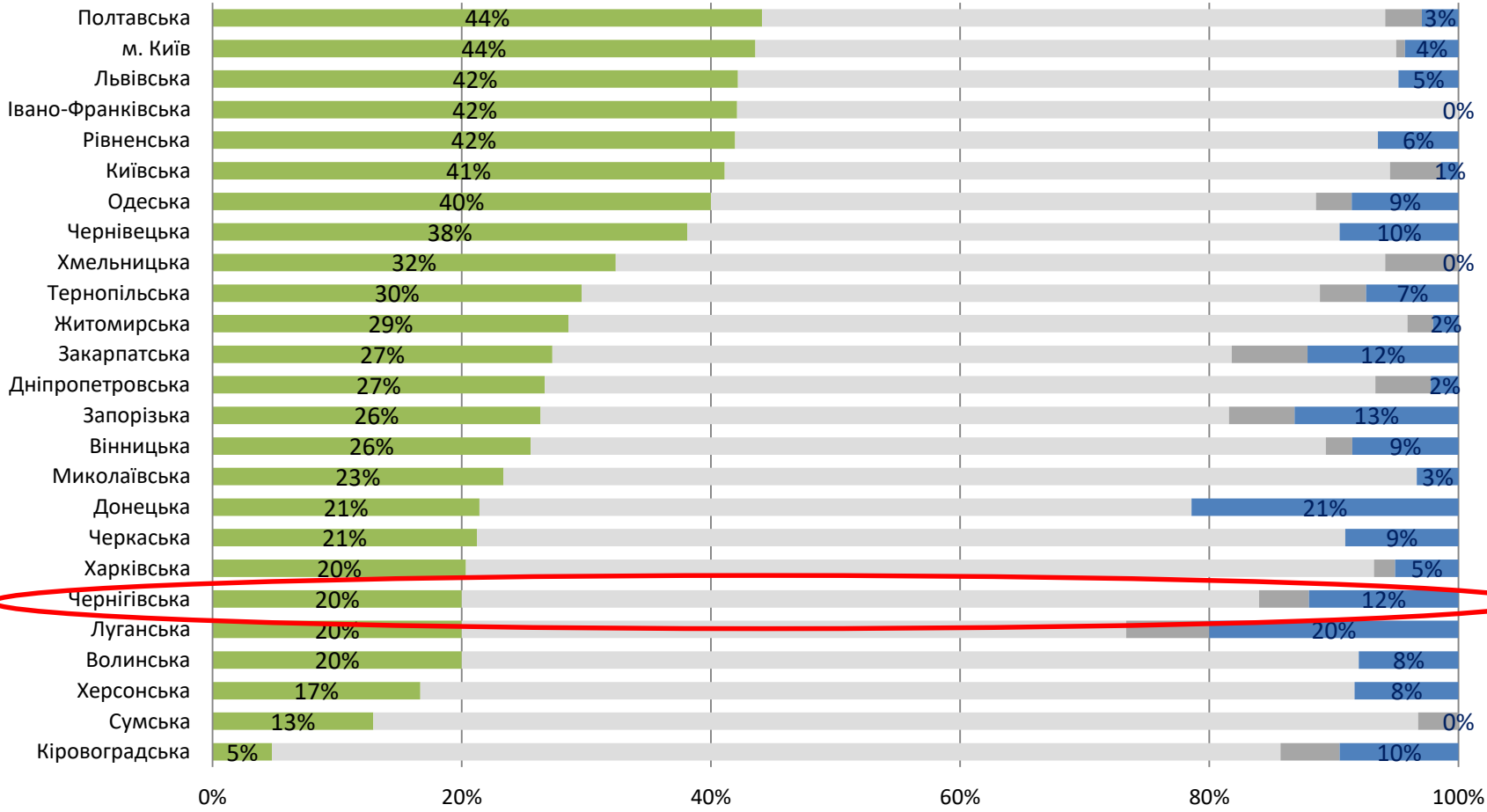
- У 2017 році зросла частка підприємств, які виграли від Угоди
- Частка тих, хто програв, стала: на рівні 6%
- Для багатьох Угода не принесла ані вигід, ані втрат

- Очікування значно більш оптимістичніші
- Частка тих, хто очікує виграшу, перевищує 50%.
- Частка тих, хто не знає, чого чекати, зберігається висока, але поступово скорочується

Вплив Угоди про асоціацію: прогноз на 5 років

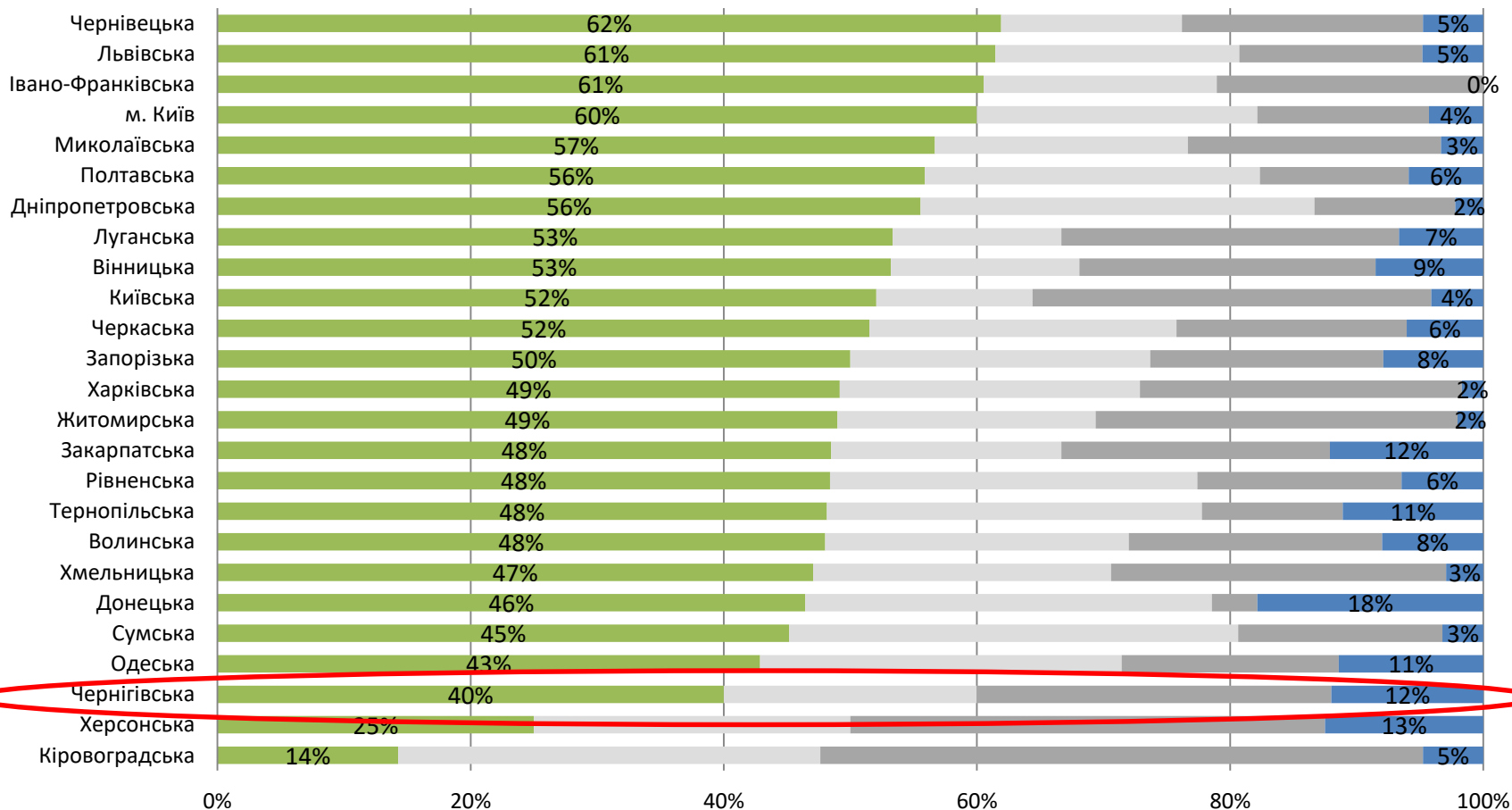
Вплив УА на бізнес: Чернігівська область

■ Підприємство значно/незначно виграло ■ Угода не вплинула на підприємство
■ Важко сказати ■ Підприємство значно/незначно програло

Очікуваний вплив УА на бізнес: 24

Чернігівська область

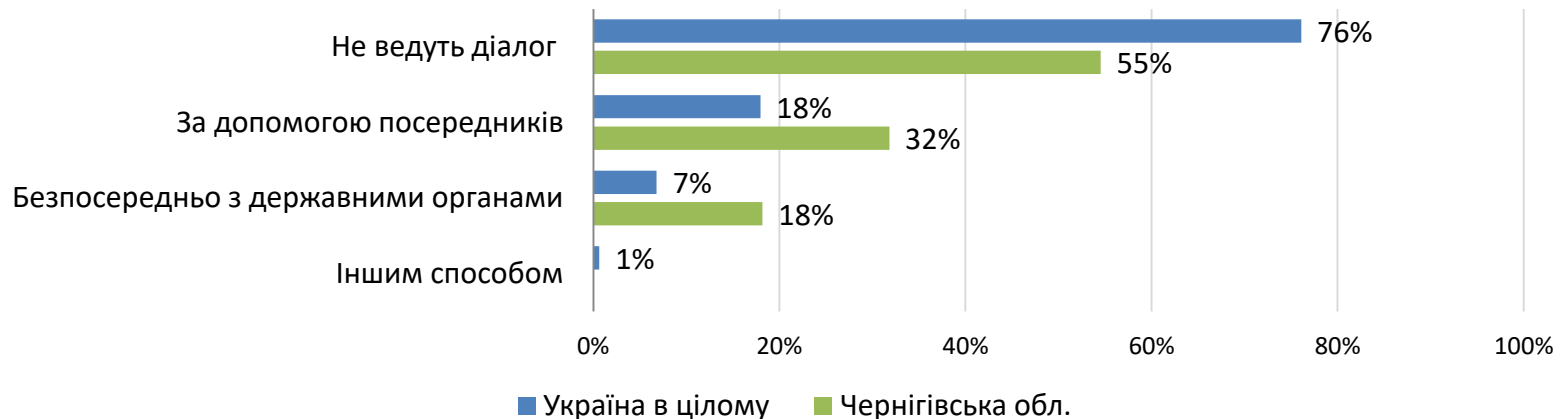

■ Підприємство значно/незначно виграє
 ■ Угода не вплине на підприємство
 ■ Важко сказати
 ■ Підприємство значно/незначно програє

Діалог з державними органами: Чернігівська область

25

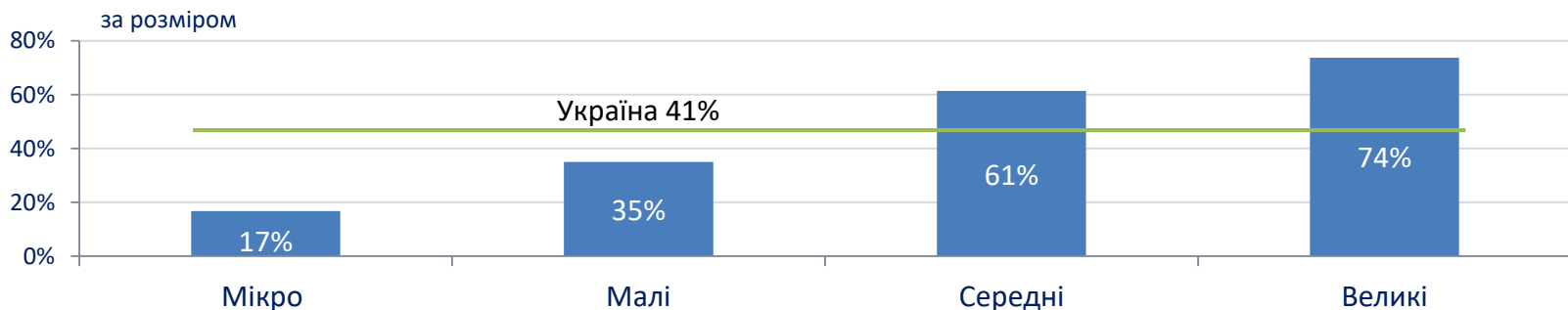
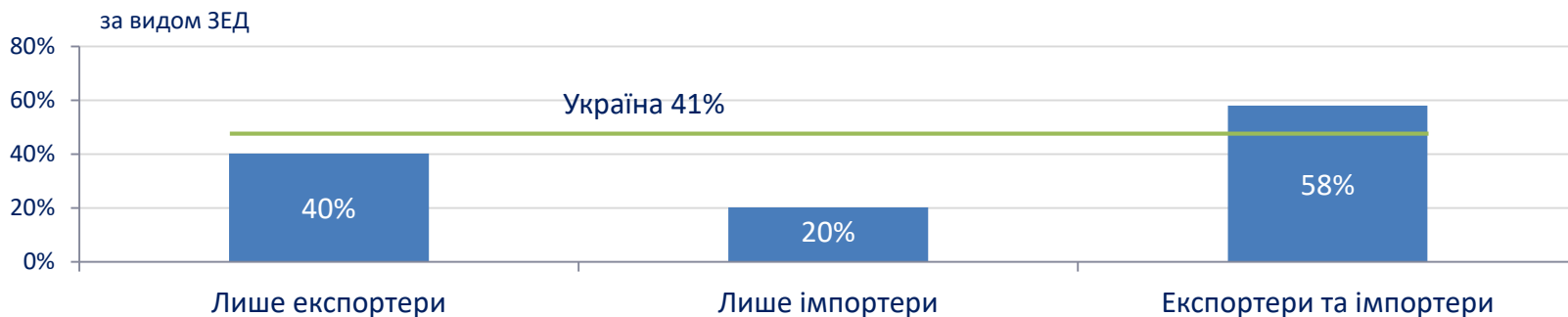
Ведення діалогу з органами влади

- Підприємства Чернігівської області активніше залучені до діалогу з державними органами щодо спрощення процедур торгівлі, ніж підприємства в цілому в Україні
- Цей діалог в області, як і в Україні загалом, переважно відбувається через посередників (бізнес-асоціації, ТПП)

Членство у бізнес-асоціаціях

- 41% підприємств є членами бізнес-асоціацій
- У Чернігівській області – більше, ніж в Україні загалом: 67%
- Це переважно експортери та імпортери, а також підприємства більших розмірів

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна
тел: +38-044-278-6360
e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)